

Plán péče

Pro: PP Bohnické údolí

Na období: 2000–2009

Zpracováno podle „Metodiky přípravy plánu péče“ (AOPK Praha 1999)

1. Základní identifikační a popisné údaje o ZCHÚ

2.1 Kód ZCHÚ: 762

2.2 Platný právní předpis nebo rozhodnutí o vyhlášení ZCHÚ:

Vydal: Národní výbor hl. m. Prahy

Číslo: 4/1982 Sb. NVP

Ze dne: 1. 8. 1982 - *ÚČINNOST*

2.3 ZCHÚ se nachází v okrese: Praha

2.4 Katastrální území: Bohnice

2.5 Obec: hlavní město Praha

2.6 CHKO (NP): –

2.7 Parcelní vymezení ZCHÚ podle aktuálního stavu katastru nemovitostí a pozemkového katastru: (viz str.3)

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

– vlastní ZCHÚ

Parc. čís. dle KN	Výměra (m ²)	Druh pozemku	Vlastník
726	240928	les	Obec hl. m. Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1
731	25378	les	Obec hl. m. Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1

– vyhlášené ochranné pásmo

Parc. čís. dle KN	Výměra (m ²)	Druh pozemku	Vlastník
698	110726	les	Obec hl. m. Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1
724	7774	bezlesí	Obec hl. m. Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1
725	5039	bezlesí	Obec hl. m. Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1
732/1	47804	les	Obec hl. m. Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1
732/2	952	umělá vodní nádrž	Obec hl. m. Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1
735	12906	les	S. Bucvanová, Vysočanská 109/241, Praha 9, M. Bucvan, Na Hutích 665/8, Praha 6, J. Bucvan, Nad Malým mýtem 617/8, Praha 4
736	941	les	S. Bucvanová, Vysočanská 109/241, Praha 9, M. Bucvan, Na Hutích 665/8, Praha 6, J. Bucvan, Nad Malým mýtem 617/8, Praha 4

2.8 Nedostatky parcelního vymezení:

V parcelním vymezení nebyly shledány nedostatky.

2.9 Základní údaje o lese v ZCHÚ:

Přírodní lesní oblast: 17. Polabí

Lesní hospodářský celek: Praha

Platnost LHP: 1992–1993

Porostní vymezení: 362 C3

Odborný lesní hospodář: Lesy hl. m. Prahy

Organizace lesního hospodářství: Lesy hl. m. Prahy

Nižší organizační jednotky:

Magistrát hl. m. Prahy
odbor životního prostředí
Mariánské nám. 2
Praha 1 /8/

2.10 Výměra ZCHÚ a vyhlášeného ochranného pásma: 41, 9823 ha

Celková výměra ZCHÚ: 4,5928 ha

Z toho výměra lesních pozemků podle parcelního vymezení: 2,0550 ha

Výměra lesní půdy podle LHP: 2,1 ha

- Porostní půda: 4,6 ha
- Bezlesí: 2,5 ha
- Les hospodářský: –
- Les ochranný: –
- Les zvláštního určení: 4,6 ha

Z toho výměra jiných pozemků podle parcelního vymezení: 2,5378 ha

- výměra zemědělských pozemků podle parcelního vymezení: –
- výměra vodních ploch a toků podle parcelního vymezení: –
- výměra ostatních ploch – neplodných podle parcelního vymezení: 2,5378 ha
- výměra zastavěných pozemků včetně komunikací podle parcelního vymezení: –

Celková výměra vyhlášeného ochranného pásma: 37,3895 ha

Z toho výměra lesních pozemků podle parcelního vymezení: 37,2390 ha

výměra zemědělských pozemků podle parcelního vymezení: –

výměra vodních ploch a toků podle parcelního vymezení: –

výměra ostatních ploch – neplodných podle parcelního vymezení: 0,1516 ha

výměra zastavěných pozemků včetně komunikací podle parcelního vymezení: –

2. Odborné a věcné odůvodnění cílů a způsobů péče

2.1 Současné předměty ochrany v pořadí podle významu:

Hlavní předmět ochrany:

Zachování teplomilných společenstev rostlin a živočichů skal a skalních stepí na již orientovaných svazích se skalními výchozy algonkických břidlic v údolí Bohnického potoka

2.2 Stručná charakteristika ZCHÚ jako celku a jeho přírodních podmínek:

Přírodní poměry chráněného území a jeho pozice v okolní krajině

Chráněné území je tvořeno jižně orientovaným svahem údolí Bohnického potok severozápadně od Bohnic na severním okraji území hl. m. Prahy, které je součástí Dolního Povltaví. Ze svahu vystupuje několik skalek mírně kyselých algonkických břidlic. Geologické podloží půd v CHÚ je tvořeno většinou tmavě šedými až černými masivními, jemnozrnnými až středně zrnitými drobami s vložkami břidlic svrchního proterozoika (kralupsko-zbraslavská skupina). Na skalních výchozech a v jejich okolí se vytvářejí prorankerové až rankerové půdy. Na ostatním území vznikly mělké hnědozemě.

Klimaticky je území charakterizováno, stejně jako území Prahy, průměrnou roční teplotou ca 9 °C a ročním úhrnem srážek ca 500 mm.

Květena

Chráněné území je v oblasti, která patří podle regionálně fyto geografického členění území ČR (Skalický in Hejný et al. 1988) do fyto geografického okresu 9. Dolní Povltaví. Stanoviště na jižních svazích na mělkých, často kamenitých půdách, které jsou charakteristické pro CHÚ, umožňovala rozvoj světlomilné, popřípadě xerothermní květeny se submediteránními až submediteránně kontinentálními druhy. Významnou složkou této květeny jsou následující dřeviny:

Quercus pubescens, *Sorbus aria*, *S. torminalis*, *Cornus mas*, *Cotoneaster integerrimus*, *Rosa gallica*.

Bylinná složka je tvořena převážně těmito druhy: *Anthericum ramosum*, *Trifolium alpestre*, *Lithospermum purpureocaeruleum*, *Carex michelii*, *C. humilis*, *Teucrium chamaedrys*, *Clematis recta*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Dictamnus albus*.

Potenciální přirozená vegetace

Poznámka: Pod pojmem potenciální přirozená vegetace se rozumí taková vegetace, která by pokrývala území v případě, že by nebylo ovlivněno činností člověka. Takovou vegetaci (tzv. rekonstrukční přirozenou vegetaci) zachycuje geobotanická mapa, kterou pro území Prahy zpracovali v měřítku 1 : 25 000 Moravec J., Neuhäusl R. et al. (1991). Tato mapa přináší údaje, které je možné využít při návrhu druhové skladby dřevin pro lesní porosty.

Podle rekonstrukční geobotanické mapy Prahy (Moravec J., Neuhäusl R. et al. 1991) se na území PP Bohnické údolí vyskytovaly následující typy vegetace:

Svahy s hlubšími půdami v západní části území směrem k Vltavě byly porostlé černýšovou dubohabřinou bikovou (*Melampyro nemorosi-Carpinetum luzuletosum*). Stromové patro těchto porostů je tvořeno převážně dubem zimním (*Quercus petraea*), dále jsou v různé míře zastoupeny habr (*Carpinus betulus*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), bříza bělokorá (*Betula pendula*). V keřovém patře bývají nejčastěji zastoupeny druhy stromového patra a líska obecná (*Corylus avellana*), hloh ostrotrný (*Crataegus oxyacantha*), svida krvavá (*Cornus sanguinea*) aj. Pro bylinné patro jsou charakteristické svízel lesní (*Galium sylvaticum*), jaterník podléška (*Teucrium nobilis*) a černýš hajní (*Melampyrum nemorosum*).

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

Vegetaci sutí v jižní části CHÚ v blízkosti Bohnického potoka tvořily porosty habrové javořiny (*Aceri-Carpinetum*). Ve stromovém patře těchto porostů převládají javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor mléč (*A. platanoides*), jilm horský (*Ulmus glabra*) a habr obecný (*Carpinus betulus*), místy přistupují též jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), v teplejších polohách lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a javor babyka (*Acer campestre*). V keřovém patře se vyskytují zejména líska obecná (*Corylus avellana*), bez černý (*Sambucus nigra*), brslen evropský (*Euonymus europaea*) a meruzalka alpská (*Ribes alpinum*). Pro bylinné patro jsou charakteristické zejména následující druhy: ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*), svízel lesní (*Galium sylvaticum*), jaterník podléška (*Hepatica nobilis*) a zvonek řepkovitý (*Campanula rapunculoides*).

Svahy na mělkých půdách v okolí skalních výchozů ve východní části území směrem k Bohnicím a Čimicím byly porostlé tolitovou doubravou (*Cynancho-Quercetum*). Ve stromovém patře těchto porostů převládá dub zimní (*Quercus petraea*), přimíšen bývá jeřáb břek (*Sorbus torminalis*) a lípa srdčitá (*Tilia cordata*). V keřovém patře se uplatňují zejména ptačí zob obyčejný (*Ligustrum vulgare*), růže šípková (*Rosa canina*) a hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*). Pro bylinné patro bývají charakteristické zejména kostřava ovčí (*Festuca ovina*), lipnice hajní (*Poa nemoralis*) a tolita lékařská (*Vincetoxicum hirundinaria*). Výchozy skal osidlovala teplomilná skalní společenstva náležející do svazu *Alyso-Festucion pallentis*, pro které je charakteristické následující druhové složení:

Artemisia campestris, *Dianthus carthusianorum*, *Festuca pallens*, *Hieracium cymosum*, *Jovibarba sobolifera*, *Potentilla argentea*, *Sedum reflexum*, *Seseli osseum*, *Stachys recta*, *Thymus pulegioides*.

Přírozenou náhradní vegetaci tvořily především bylinné porosty skalních stepí náležející většinou ke svazu *Festucion valesiaca*. Lemová společenstva náležela převážně ke svazu *Trifolion medii*, keřová společenstva ke svazu *Prunion spinosae*.

Současná vegetace:

V chráněném území se zachovala společenstva travinobylinné vegetace skal a porosty přírozené náhradní vegetace skalních stepí, které v současné době zarůstají porosty křovin, klasifikovatelnými v rámci svazů *Berberidion* a *Prunion spinosae*.

Nejvýznamnějším společenstvem tohoto území je velmi dobře vyvinuté společenstvo *Erysim-Festucetum valesiaca*, které se vyskytuje v blízkosti skalních výchozů. Skalní výchozy osidluje společenstvo *Alyso saxatilis-Festucetum pallentis*.

Druhotné lesní porosty v území jsou značně synantropizovány a je v nich zejména v západní části CHÚ do značné míry zastoupen akát, s čímž je spojena řada nežádoucích vlivů.

Flóra a fauna chráněného území:

Vyšší rostliny:

Na území rostou následující chráněné rostliny: *Pulsatilla pratensis* subsp. *nigricans*, *Alyssum saxatile*, *Anthericum liliago*, *Clematis recta*, *Dictamnus albus*.

Nižší rostliny:

Speciální bryologický a mykologický průzkum nebyl proveden.

Hmyz:

Labidostomis humeralis, *Longitarsus foudrasi*, rod *Trachyphloeus*, *Ceutorhynchus gallorhenanus*.

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

Plazi:

Mlok skvrnitý, čolek obecný, ještěrka obecná, slepýš křehký.

Ptáci a savci:

Strakapoud velký, žluna zelená, konipas bílý, pěnice pokřovní, pěnice slavíková, pěnice černohlavá, lasice kolčava, lasice hranostaj.

2.3 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti:

Území patří k oblastem, které byly souvisle osídleny prakticky od počátku 5. tisíciletí př. n.l. Přímo v sousedství PP Bohnické údolí vzniklo na území PP Zámky hradiště s význačnou řivnáčskou kulturou. Jeho trvání je archeologicky datováno do období 3,5 tisíce let př. n.l. až do 9. stol. n.l. Obyvatelé těchto hradišť byli zemědělci, kteří mýtili les pro zemědělské účely, a tím zároveň vytvářeli vhodná stanoviště pro druhotné šíření teplomilných společenstev na extenzivně využívaných pastvinách. Kolem hradišť udržovali bezlesé stráně z obranných důvodů. Omezení rozsahu lesa v době jeho největší expanze umožnilo přetrvání druhově bohatých rostlinných společenstev stepního charakteru (svaz *Festucion valesiaceae*) až do současnosti.

Intenzita zemědělského využívání vzrůstala úměrně s počtem obyvatel. Část území byla v minulosti využívána i jako vinice.

Na konci 19. století byl v celém vltavském údolí jako ochrana proti erozi hojně vysazován americký trnovník akát, který se intenzivně rozšířil po celém území se všemi známými negativními důsledky pro přirozenou vegetaci. Podobné negativní důsledky měla i výsadba třešně mahalebky.

V nedávné době došlo k podstatné změně způsobu života v okrajových čtvrtích Prahy. Do padesátých let zde ještě přežívaly drobné zemědělské usedlosti se sady a pastvinami na méně příznivých plochách. Na těchto místech, podobně jako na extenzivně spásaných horních lemech skal se udržovala bylinná teplomilná společenstva. Po přerušení pastvy zde většinou probíhá velmi rychle přirozená sukcese přes společenstva teplomilných keřů až k teplomilné doubravě. V současné době vznikají velmi husté poroty převážně trnky (*Prunus spinosa*), pod jejichž vlivem zanikají porosty skalních stepí, které jsou předmětem ochrany.

2.4 Současné škodlivé vlivy a nevhodné jevy; současná ohrožení, předpokládaná ohrožení v budoucnosti:

V současné době jsou antropogenní rostlinná společenstva stepí a skal, která jsou hlavním předmětem ochrany, nejvíce ohrožená přirozeným zarůstáním společenstvy teplomilných keřů, která přecházejí přirozenou sukcesí až k tolitové doubravě.

Značná část bezlesí je porostlá velmi hustými porosty keřů, zejména trnky (*Prunus spinosa*) a mahalebky (*Cerasus mahaleb*). Vlivem tohoto samovolného zarůstání chráněného území dřevinami zanikají porosty skalních stepí, které byly vázány na odstraňování dřevin a extenzivní pastvu. Také rostlinná společenstva skal jsou ohrožena zarůstáním CHÚ stromy a keři. Značný negativní vliv mají také vzrostlé dřeviny na úpatí skal, které skalní společenstva zastíňují, a tím potlačují jejich optimální rozvoj. Pokud nebudou dřeviny redukovány, hrozí v budoucnu zánik rostlinných společenstev stepí a skal.

V chráněném území se také vyskytují porosty akátů (*Robinia pseudoacacia*), které mění nežádoucím způsobem druhové složení vegetačního krytu. V lesních porostech jsou také

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

přítomny nepůvodní *Pinus strobus* a *Quercus rubra*. V těsné blízkosti CHÚ je výsadba nepůvodní *Pinus nigra*.

Území je využíváno pro krátkodobou rekreaci zejména obyvateli Bohnic. Nejvíce je poškozován prostor na severovýchodním okraji údolí, kde se předmětem zvýšené návštěvnosti stává prostor v okolí zastřešeného altánu, do jehož okolí jsou odhazovány odpadky.

2.5 Rozbor současného stavu ZCHÚ podle dílčích ploch:

Poznámka: Jednotlivé dílčí plochy byly zvoleny tak, aby pokud možno reprezentovaly relativně homogenní vegetační a stanovištní celky. Prezentovaný soubor těchto ploch podává podrobnější obraz o území a umožňuje lépe usměrnit zásahy a opatření spojená s péčí o CHÚ.

Lesní půda:

(všechny vymezené plochy náležejí k porostní skupině 362 C3)

Plocha č.1:

Výběžek CHÚ směrem k silnici podél Vltavy na severozápadním okraji CHÚ. Porost s převládajícími nepůvodními dřevinami *Robinia pseudoacacia* a *Quercus rubra*.

Současné složení vegetačního krytu:

Stromové patro: ak 4, dbč 3, hb 1, js 1, vr1

Keřové patro: tvořeno *Crataegus* sp. a *Berberis vulgaris*

Bylinné patro: značně synantropizováno, převládají *Poa nemoralis*, *Impatiens parviflora*, *Rubus* sp.

Plocha č. 2

Západní část CHÚ, na které převládá výsadba nepůvodního akátu.

Současné složení vegetačního krytu:

Stromové patro: ak 7, db 3, dbc +, bk +, tf +

Keřové patro: tvořeno mladými rostlinami *Fraxinus excelsior* a *Carpinus betulus*; z ostatních dřevin jsou zastoupeny *Crataegus* sp., *Rosa* sp., *Berberis vulgaris*, *Rubus* sp. (místy hojně).

Při jižním okraji plochy, v blízkosti Bohnického potoka převládají *Sambucus nigra* a *Acer campestre*.

Bylinné patro: převládá *Poa nemoralis*, na vlhčích stanovištích v blízkosti Bohnického potoka jsou hojně zastoupeny *Anthriscus sylvestris* a *Chelidonium majus*.

Plocha č. 3

Lesní porost jihovýchodně od nejzápadnějšího skalního výchozu v CHÚ.

Současné složení vegetačního krytu:

Stromové patro: bo 3, *Pinus strobus* 3, js 4 (zmlazuje)

Keřové patro: je druhově poměrně bohaté, s vysokou pokryvností druhů *Crataegus* sp., *Berberis vulgaris*, *Corylus avellana*, *Cornus sanguinea*, *Cerasus mahaleb*, *Rubus* sp. (hojně), *Sorbus torminalis*, *Cotoneaster integerrima*, *Prunus spinosa*, *Ligustrum vulgare*.

Bylinné patro: značně synantropizováno, na řadě míst převládá *Alliaria officinalis*, u pěšin se zachovaly fragmenty porostů xerothermních stepí.

Plocha č. 4

Lesní porost v jižní části CHÚ v blízkosti Bohnického potoka pod bezlesím, v současné době téměř úplně zarostlým hustě zapojenými porosty křovin.

Současné složení vegetačního krytu:

Stromové patro: jv 6, bbk 2, dbc 1, ak 1

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

Keřové patro: poměrně chudé, převládají *Sambucus nigra*, *Crataegus* sp., *Corylus avellana*

Bylinné patro: převládají *Anthriscus sylvestris*, *Impatiens parviflora*

Nelesní půda:

Plocha č. 5

Bezlesí v okolí nejzápadnějšího skalního výchozu v CHÚ s fragmenty zachovaných společenstev xerothermních skalních stepí. Plocha hustě zarostlá dřevinami *Prunus spinosa* (převládá), *Crataegus* sp., *Berberis vulgaris*, *Fraxinus excelsior* a *Prunus mahaleb*. V současné době probíhá na ploše mechanické odstraňování keřových porostů, zejména trnky (*Prunus spinosa*).

Plocha č. 6

Bezlesá východní část CHÚ s výchozy skal, která je hlavním předmětem ochrany. Na skalách a v okolí jejich výchozů se zachovaly fragmenty skalních společenstev a zbytky xerothermních bylinných společenstev přiřaditelných k asociaci *Erysim-Festucetum valesiacae*, která představuje přirozenou náhradní vegetaci po vykácení lesních porostů doubrav.

Plocha je hustě zarostlá dřevinami, které mají následující druhové složení: *Corylus avellana*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus* sp., *Prunus mahaleb*, *Sorbus torminalis*, *Quercus petraea*, *Prunus spinosa*, *Rhamnus cathartica*, *Acer platanooides*, *Ligustrum vulgaris* a semenáče třešně a jabloní.

Místa na ploše začínají vznikat porosty obnovujícího se přirozeného lesního porostu. Zbytky xerothermní bylinné vegetace se zachovaly pouze v okolí skalních výchozů. V současné době byly na některých místech plochy mechanicky odstraněny porosty křovin, což by mělo otevřít prostor pro regeneraci bylinných porostů.

2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do ZCHÚ a závěry pro další postup:

Až do nedávné doby nebyla aktivní péči o CHÚ věnována dostatečná pozornost. Nebyly ve větší míře odstraňovány porosty keřů, aby mohly regenerovat porosty xerothermních stepí. Také nebyla věnována pozornost odstraňování nepůvodních dřevin, zejména akátů, a jejich převodu na lesní porosty s přirozenou druhovou skladbou.

V posledním období byly na několika místech v CHÚ mechanicky odstraněny husté porosty křovin za účelem podpoření rozvoje a regenerace xerothermních bylinných společenstev. Porosty dřevin byly odstraněny zejména v okolí skalních výchozů, což podpoří rozšíření a regeneraci fragmentů chráněné vegetace, které se zachovaly právě na těchto stanovištích. Aktivita v tomto směru je z hlediska ochrany přírody vhodná a bylo by žádoucí v ní pokračovat. Důležitá bude péče o následné omezování zmlazujících vyžínaných dřevin. Po vyžínání křovin by mohlo dojít k jejich bujnému zmlazení, při kterém vznikne velmi hustě zapojený porost se všemi nežádoucími důsledky pro chráněnou bylinnou vegetaci.

2.7 Dlouhodobý cíl péče o ZCHÚ:

Dlouhodobým cílem péče o CHÚ je zachovat společenstva skal, zabránit zániku a podpořit regeneraci a rozvoj rostlinných společenstev xerothermních stepí, která vznikla vykácením původních lesních porostů. Toho může být dosaženo pravidelným omezováním pokryvnosti dřevin a simulováním původního tradičního způsobu obhospodařování, kterým byla zejména pastva ovcí a koz.

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

Souběžně s výše zmíněnými zásahy je třeba převést lesní porosty nepůvodních dřevin v CHÚ na přirozenou druhovou skladbu.

2.8 Stanovení prioritních zájmů ochrany přírody v případě možné kolize

Není známa žádná okolnost, kterou by bylo třeba uvést k tomuto bodu.

2.9 Speciální zásady nebo ekologické limity využívání péče o ZCHÚ:

Není známa žádná okolnost, kterou by bylo třeba uvést k tomuto bodu.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace plánovaných zásahů

V CHÚ je nutné provést následující zásahy (podrobně viz kapitoly 3.1.1 a 3.1.2.):

- Odstranit akáty a jejich výmladky. Pařezy ošetřit herbicidem Roundup podle návodu.
- Postupně během několika let mechanicky odstraňovat dřeviny v okolí skalních výchozů tak, aby se postupně obnovila a rozšířila dosud zachovaných ploch xerothermních trávníků. To znamená začít s odstraňováním keřů v okolí ploch s trávníky, a tím postupně podporovat zvětšování jejich velikosti. Keře je možné likvidovat nejlépe vyřezáváním. V některých případech (např. mladé výhony trnek) je možné použít i vytrhávání. Na větší pařezy je možné aplikovat herbicid Roundup (dle návodu k použití). Nahromaděnou biomasu je nejlépe odstranit nebo je možné ji spálit v zimních měsících (ne však na plochách dosud zachovaných xerothermních trávníků). Ideálním následným opatřením po mechanickém odstranění dřevin by bylo uskutečnit extenzivní pastvu, nejlépe prostřednictvím malého smíšeného stáda ovcí a koz.
- Dbát na soustavné následné omezování růstu zmlazujících dřevin po seřezání.
- Omezit pokryvnost nově vznikajícího lesního porostu na stanovištích vřesoviště, které vzniklo po vykácení lesa. Vývoj těchto společenstev je také možné podpořit následnou extenzivní pastvou.
- Odstranit na úpatích skal vzrostlé stromy, které zastíňují skalní společenstva.
- Převést lesní porosty, které jsou tvořeny převážně nepůvodními dřevinami, na přirozenou druhovou skladbu.

3.1.1 Zásahy a opatření v lesních porostech:

Při řízení vývoje lesních porostů je třeba dodržovat následující zásady:
(konkrétní návrhy jsou zpracovány podle jednotlivých porostních skupin v dalším textu této kapitoly)

- řídit vývoj lesních porostů tak, aby se udržela druhová struktura porostů s přirozenou druhovou skladbou a druhová skladba ostatních porostů se postupně na přirozenou druhovou skladbu přeměnila
- přednostně z porostů odstraňovat nepůvodní akát (*Robinia pseudoacacia*)
- postupně vylučovat další nepůvodní dřeviny: dub červený (*Quercus rubra*), borovici vejmutovku (*Pinus strobus*)

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

- postupně vylučovat i domácí, stanovištně nepůvodní dřeviny: borovici lesní (*Pinus sylvestris*)
- u stanovištně původních dřevin využít přirozenou obnovu
- pro zásahy do porostů používat šetrné technologie, aby nedocházelo k poškozování okolních stromů a vytváření podmínek pro vznik půdní eroze

Rámcové směrnice způsobu řízení vývoje lesních porostů

Doporučení jsou uvedena pro jednotlivé soubory lesních typů, které se v území vyskytují a jsou uvedeny v hospodářské knize. Jelikož skladbu porostů v CHÚ je třeba co nejvíce přizpůsobit potenciální přirozené vegetaci, je doporučený způsob hospodaření v lesních porostech zpracován podle publikace Míchal, Petříček et al. (1999), s přihlédnutím k potenciální přirozené vegetaci a podmínkám CHÚ Bohnické údolí. Hospodářský soubor a soubor lesních typů podle Míchal, Petříček et al. (1999) odpovídá fytoocenologickým jednotkám geobotanické mapy potenciální přirozené vegetace (Moravec, Neuhäusl et al. 1991).

Porostní skupina (event. podskupina) v CHÚ	Soubor lesních typů (podle hospodářské knihy); uprav. podle typolog. mapy	Fytoocenologická jednotka podle mapy potenc. přirozené vegetace (Moravec, Neuhäusl et al. 1991).	Hospodářský soubor a soubor lesních typů (podle Srovnávací tabulky Míchal, Petříček et al. 1999)
362 C 3 (plocha č. 1 a 2, viz map. příloha č. 2)	1C suchá habrová doubrava	<i>Melampyro nemorosi-Carpinetum</i>	Hospodářský soubor 21: Exponovaná stanoviště nižších poloh Podsoubor: 21 d Lesní typ: 1 C suchá habrová doubrava
362 C3 (plocha č. 3, viz map. příloha č. 2)	1Z zakrslá doubrava	<i>Cynancho-Quercetum</i>	Hospodářský soubor 01: Mimořádně nepříznivá stanoviště Podsoubor: 01e Lesní typ: 1 Z zakrslá doubrava
362 C 3 (plocha č. 4, viz map. příloha č. 2)	netylizované stanoviště při jižní hranici CHÚ v blízkosti potoka	<i>Aceri-Carpinetum</i>	Hospodářský soubor 01: Lesy ochranné na mimořádně nepříznivých stanovištích Lesní typ: 1J habrová javořina

Rámcové směrnice způsobu řízení vývoje lesních porostů v CHÚ Bohnické údolí

Stávající hospodářský soubor: 8247

Lesní typ: 1 C

HS a SLT podle Michal, Petříček et al. (1999): HS 21d, SLT 1C

Porostní skupina: 362 C3 (plocha č. 1 a 2, viz map. příloha č. 2)

Převažující terénní typ: mírné až příkré svahy kamenité, někdy s výraznými nerovnostmi (pak ohrožení těžebně-dopravní erozí).

Přirozená skladba:

db 5-8, hb +–3, lp +–2, bř 0-2, bo 0-1 (břek, bbk, muk) +

Obmýti: db 130 (110-150) let, pařeziny 40-60 let (vhodné předržet do 100-120 let), bo 120let

Obnovní doba: db 30 (20) let, bo 20-30 let

Obnovní způsob: pro db kmenoviny pN, pro db pařeziny N, (H), pro bo nN

Přirozená obnova: průměrná až bohatá u všech původních dřevin; optimální dvoufázová clonná seč s rychlým odcloněním skupin

Úživnost: středně (až velmi) úživné

Ohrožení porostů: značně suchem, všechna věková stadia žírem hmyzu na asimilačních orgánech, holožír obaleče dubového, od tyčovin tracheomykózami, borové kultury klikoroh a hlodavci

Ohrožení půdy: vysycháním středně, náchylnost k degradaci

Magistrát hl. m. Prahy
odbor životního prostředí
Mariánské nám. 2
Praha 1 /8/

Rámcové směrnice způsobu řízení vývoje lesních porostů v CHÚ Bohnické údolí

Stávající hospodářský soubor: 8247

Lesní typ: 1 Z

HS a SLT podle Míchal, Petříček et al. (1999): HS 01e, SLT 1 Z

Porostní skupina: 362 C3 (plocha č. 3, viz map. příloha č. 2)

Převažující terénní typ: svahy všech sklonů s výraznými nerovnostmi povrchu – dopravními překážkami, ohrožení těžebně dopravní erozí

Přirozená skladba:

dbz 4-9, hb 0-1, bo +-2, lp +-1, bř +-2, (jř, břek, muk) +

Cílová porostní struktura: slabě diferencovaná, porostní zápoj mezernatý až přerušovaný skalnatými “plešemi” s extrémně mělkou půdou

Obmýtl: fyzický věk dožití, chránit i keře

Obnovní doba: nepřetržitá

Obnovní způsob: jen jednotlivý asanační výběr, extrémní polohy s porostlinami přirozené skladby trvale bez zásahu. Vytvoření souvislé krací stáže nemožné pro sucho a kořenovou konkurenci. Zalesňování velmi obtížné, extrémní koncentrace zvěře v podjaří na slunných mezoklimaticky nadlepšených polohách s jejich následnou devastací.

Přirozená obnova: dubu ze semene slabá, ostatních dřevin uspokojivá

Úživnost: středně až málo úživné

Ohrožení porostů: klimatické extrémy, zimní koncentrace spárkaté zvěře

Ohrožení půdy: permanentně erozí

Rámcové směrnice způsobu řízení vývoje lesních porostů v CHÚ Bohnické údolí

Stávající hospodářský soubor: 8247

Lesní typ: 1 J

HS a SLT podle Michal, Petříček et al. (1999): HS 01i, SLT 1J

Porostní skupina: 362 C3 (plocha č. 4, viz map. příloha č. 2)

Převažující terénní typ: (mírné), střední, strmé svahy až srázy s výraznými nerovnostmi povrchu, s vysokým ohrožením těžebně dopravní erozí.

Přirozená druhová skladba:

Db 2-5, hb 1-3, jv 2-4, jl +-1, js +-1, lp 1-3, břk +-1, (tř, bbk, muk 0-+)

Cílová porostní struktura: totožná se skladbou přirozenou; produkční potenciál velmi rozmanitý – od nízkého po nadprůměrný (od porostů zakrslých po vzrůstově nadprůměrné); možnost dopěstovat kvalitní sortimenty cenných listnáčů

Obmýti: fyzický věk dožití, u kulturních smrčín naléhavé urychlené přeměny (nedožijí mýtního věku)

Obnovní doba: nepřetržitá (40 let)

Obnovní způsob: V, (P)

Plán péče podle jednotlivých dílčích ploch

Poznámka: Lesní porosty v CHÚ patří pouze do jedné porostní skupiny 362 C3. Z praktických důvodů byla tato porostní skupina podle charakteru porostů a z toho vyplývajících návrhů na jejich ošetření rozdělena na dílčí plochy. Tyto plochy jsou uvedeny v mapové příloze č.2.

Plocha č. 1

Návrh opatření:

Přednostně odtěžit porosty akátu (*Robinia pseudoacacia*) a nahradit je výsadbou stanovištně vhodných původních dřevin. Při kácení akátů je nutné ošetření arboricidním přípravkem (nejlépe Roundup dle návodu). Výhledově je také nutné postupně převést porosty geograficky nepůvodního dubu červeného (*Quercus rubra*) na původní druhovou skladbu. Uskutečněná výsadba by měla být směsí dřevin následujícího složení: db 4–6, hb +–2, jv +–3, js +–1, jl +–1, lp +–2, bbk 0–1

Zdůvodnění: Cílem zásahu je likvidace geograficky nepůvodních druhů dřevin.

Plocha č. 2

Akátinu je třeba převést na porost stanovištně vhodných porostních dřevin.

Uskutečněná následná výsadba by měla být směsí dřevin následujícího složení: db 4–6,

hb +–2, jv +–3, js +–1, jl +–1, lp +–2, bbk 0–1

Zdůvodnění: Cílem zásahu je likvidace geograficky nepůvodního invazního druhu.

Plocha č. 3

Porosty borovice je třeba postupně převést na les stanovištně vhodných porostních dřevin, který bude mít následující druhové složení: db 4–6, hb +–2, jv +–3, js +–1, jl +–1, lp +–2, bbk 0–1

Zdůvodnění: Přeměna geograficky nepůvodních a stanovištně nevhodných dřevin na les s přirozenou druhovou skladbou.

Plocha č. 4

Návrh opatření:

Z porostů je třeba přednostně odstranit akát (*Robinia pseudoacacia*) při použití arboricidního přípravku Roundup (dle návodu). Posléze bude třeba z porostů vyloučit geograficky nepůvodní dub červený (*Quercus rubra*). Na ploše je třeba podpořit přirozenou druhovou skladbu tohoto stanoviště: *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Acer campestre*.

3.1.2 Zásahy a opatření na pozemcích mimo lesní porosty podle dílčích ploch

(viz mapová příloha č. 2)

Plocha č. 5

Přednostně je třeba věnovat pozornost potlačování obrázení vyřezaných porostů dřevin. To je možné uskutečnit mechanicky nebo aplikací arboricidního přípravku Roundup na list dle návodu. Současně je podle možností možné pokračovat ve zvětšování plochy vhodné pro vývoj xerothermní stepní vegetace prostřednictvím dalšího odstraňování keřů. Biomasu dřevin po zásahu je třeba odstranit mimo CHÚ nebo spálit. Popel je nutné z území odstranit.

Termín:

Pastva je možná po celé vegetační období, redukce dřevin v době od září do února.

Zdůvodnění zásahu:

Cílem zásahu je redukovat a následně udržet pokryvnost dřevin na takové úrovni, aby mohl být podpořen rozvoj a regenerace druhotných bylinných xerothermních společenstev, vzniklých po vyklučení lesa.

Plocha č. 6

Přednostně je třeba omezovat (mechanicky nebo aplikací přípravku Roundup podle návodu) obrázející vyřezané dřeviny. Současně je třeba podle možností rozšiřovat dosud zachované plochy stepních společenstev postupným odstraňováním keřů v jejich okolí. Toto opatření je třeba provést zejména v okolí skalních výchozů, kde se pozůstatky xerothermních stepních společenstev zachovaly v největší míře. Z blízkosti skalních výchozů je také třeba odstranit vzrostlé křoviny, aby nestínily skalním společenstvům a podpořit tak jejich rozvoj.

Výše zmíněné zásahy by bylo vhodné doplnit o následnou pastvu ovcí a koz. Plochy vzdálenější od skalních výchozů, které nebudou moci být intenzivněji ošetřovány, by bylo vhodné postupně převést na původní přirozený lesní porost následujícího druhového složení: dbz 4-9, hb 0-2, lp +-1, (jř, břk, muk +-2). Pokryvnost dřevin by ovšem neměla přesáhnout 60 %. V takto prosvětleném porostu by měly možnost se zachovat světlomilné druhy xerothermních stepí. Biomasu dřevin po zásazích je třeba odstranit mimo CHÚ nebo spálit. Popel je nutné z území odstranit.

Termín:

Pastva je možná po celé vegetační období, redukce dřevin v době od září do února.

Zdůvodnění zásahu:

Cílem zásahu je redukovat a následně udržet pokryvnost dřevin na takové úrovni, aby mohl být podpořen rozvoj a regenerace druhotných bylinných xerothermních společenstev, vzniklých po vyklučení lesa.

3.1.3 Ostatní zásahy a opatření v ZCHÚ:

- Odstraňovat akáty a ostatní geograficky nepůvodní dřeviny z porostů v ochranném pásmu, aby se zabránilo jejich invazi do CHÚ.

3.1.4 Zaměření a vyznačení ZCHÚ v terénu:

Doplnění označení ChÚ a jeho hranic:

- Na přístupových cestách doplnit označení tabulemi
- Po celém obvodu obnovit označení červenými pruhy

3.2 Způsoby dokumentace jednotlivých zásahů a vyhodnocení jejich účinků:

- Opakované fytocenologické snímkování trvalých ploch
- Analýzy změn vegetace prostřednictvím opakovaného odečítání mikromap

3.3 Řešení kolizí mezi zájmy ochrany přírody ve prospěch prioritních zájmů definovaných v bodě 2.8:

Nejsou známy žádné skutečnosti, které by bylo nutné k tomuto bodu uvést.

Plán péče o přírodní památku Bohnické údolí

3.4 Návrhy na změnu druhu nebo využívání pozemků, změnu majetkových či nájemních vztahů, na uzavření smluv o smlouvách budoucích a jiných smluvních vztahů, na omezení obvyklého obhospodařování, provozu nebo používání objektů:

Nejsou navrhovány žádné změny.

3.5 Návrh na přehlášení (nové vyhlášení) ZCHÚ:

Není podáván návrh na přehlášení (nové vyhlášení) ZCHÚ.

3.6 Návrhy na zabezpečení předmětu ochrany proti poškozování:

V současné době není třeba kromě managementu podnikat zásadní opatření k zabezpečení CHÚ vůči poškozování.

3.7 Návrhy na zpřístupnění nebo vzdělávací využití ZCHÚ:

Doporučujeme na hlavních přístupových cestách instalovat informační tabule, na kterých by byly kromě informací o předmětu ochrany a managementu území také informace o podmínkách pobytu v území s výčtem nepovolených aktivit.

3.8 Návrhy na průzkum či výzkum ZCHÚ:

Jelikož jsou v CHÚ navrhovány dosti rozsáhlé zásahy na podporu a regeneraci chráněných xerothermních a skalních společenstev, bylo by žádoucí podrobit následný efekt těchto aktivit podrobnější přírodovědecké analýze. Výsledky těchto pozorování by mohly přinést zajímavé poznatky jak z teoretického hlediska, tak pro praktické účely spojené s managementem v CHÚ.

4 Realizace a kontrola

4.1 Péči o ZCHÚ po odborné stránce garantuje, zajišťuje finanční prostředky, uzavírá smlouvy na realizaci, dohlíží na provedení a hotové práce protokolárně přejímá:

Magistrát hl. m. Prahy, odbor životního prostředí, Řásnovka 8, 110 15 Praha 1,
Tel.: 24 48 11 11, fax: 23 22 629

4.2 Práce odborně dokumentuje a jejich výsledky vyhodnocuje:

Magistrát hl. m. Prahy, odbor životního prostředí, Řásnovka 8, 110 15 Praha 1,
Tel.: 24 48 11 11, fax: 23 22 629

Magistrát hl. m. Prahy
odbor životního prostředí
Mariánské nám. 2
Praha 1 /8/

4.3 Předpokládané náklady hrazené orgánem ochrany přírody nebo AOPK ČR podle druhů prací (zásahů):

Přeznačení hranic CHÚ a výroba informačních tabulí	10 000 Kč
Odstranění a omezení nežádoucích dřevin	15 000 Kč ročně

4.4 Harmonogram prací a kalkulace předpokládaných ročních nákladů pro roky:

Dle provedených zásahů v jednotlivých letech.

5 Závěrečné údaje

5.1 Použité podklady a zdroje informací:

- Anonymus (1999): Metodika přípravy plánu péče. – 42 s., AOPK, Praha.
Kubíková J. (1976): Geobotanické vyhodnocení chráněných území na severovýchodě Prahy. – Bohemia centralis, Praha, 5: 61-105.
Májský J. (1995): K managementu xerothermných chráněných území. – Živa, 3: 109-111
Moravec J., Neuhäusl R. et al. (1992): Přirozená vegetace hl. m. Prahy a její rekonstrukční mapa. – Academia, Praha.
Petříček V. et al. (1999): Péče o chráněná území. I. Nelesní společenstva. – 451 s., AOPK, Praha.
Strejček J. (1995): K řízené péči o xerothermní chráněná území. – Živa, 3: 111-112.
Veselý P. (2000): Pastva v NPR Mohelenská hadcová step. – Ochr. Přír., 55/6: 168-171.

Ostatní podklady:

Rezervační kniha.

Lesní hospodářský plán LHC Libeň.

Porostní mapa 1 : 5 000, Lesy hl. m. Prahy, LHC Polesí Libeň, stav k 1. 1. 1994, list 743/7, ÚHUL Stará Boleslav.

5.2 Seznam používaných zkratk:

Nebyly použity žádné běžně neužívané zkratky a pojmy.

5.3 Vztah k jiným plánům péče pro ZCHÚ

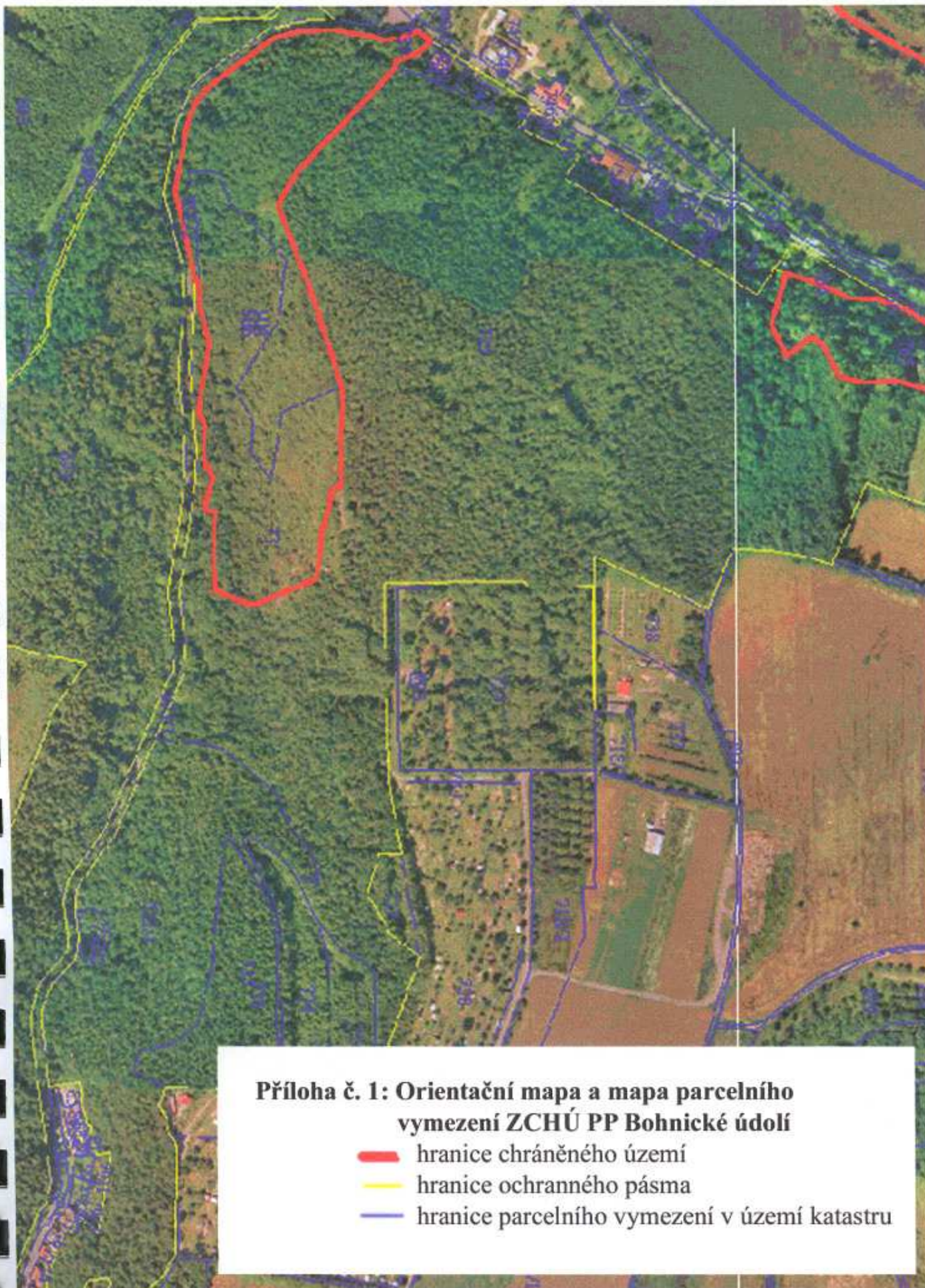
Plán rozvíjí a doplňuje rámcové plány péče vypracovávané pracovišti AOPK.

5.4 Plán péče zpracovali

Ing. Jiří Dostálek, CSc. ....

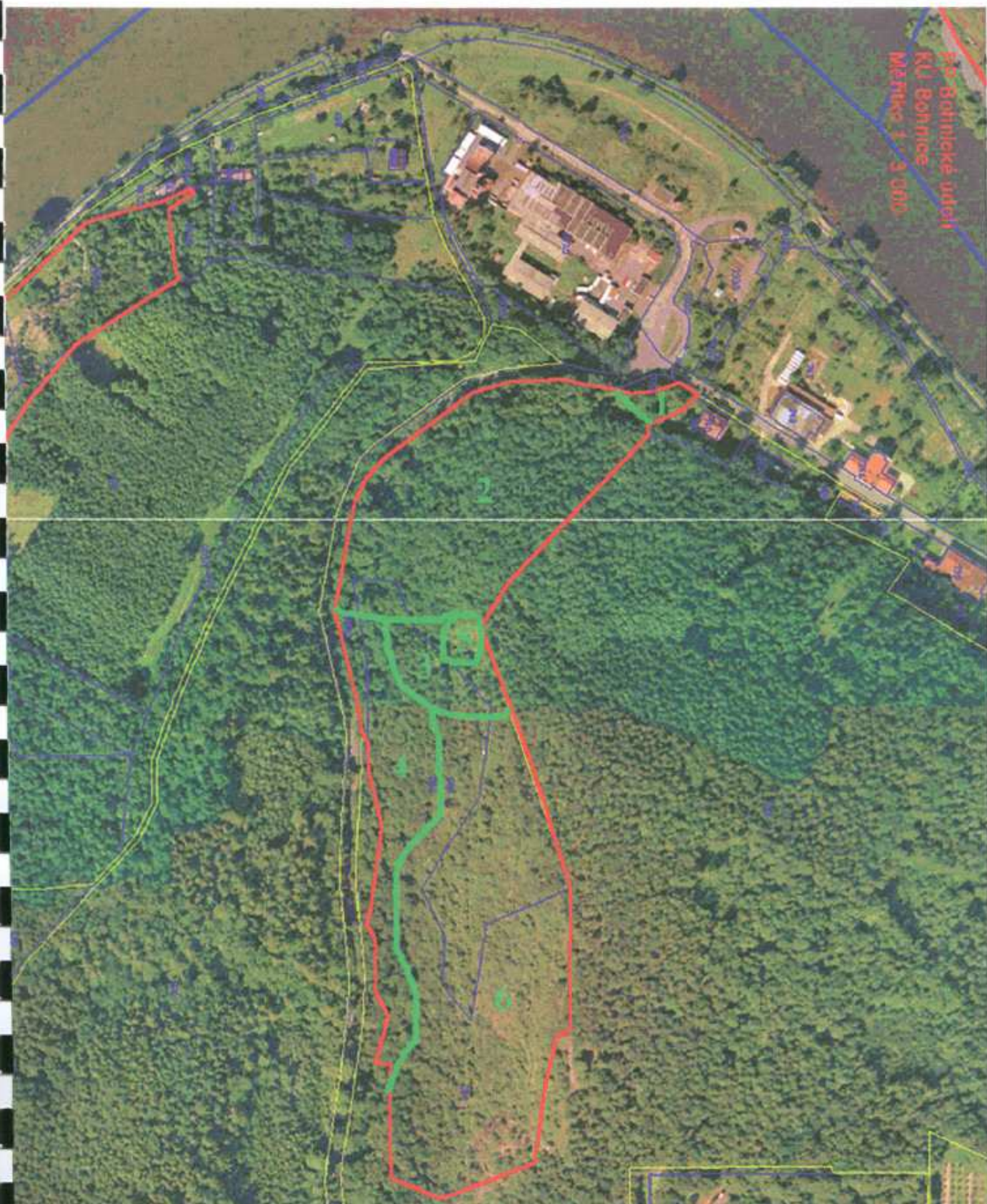
RNDr. Tomáš Frantík, CSc. ....

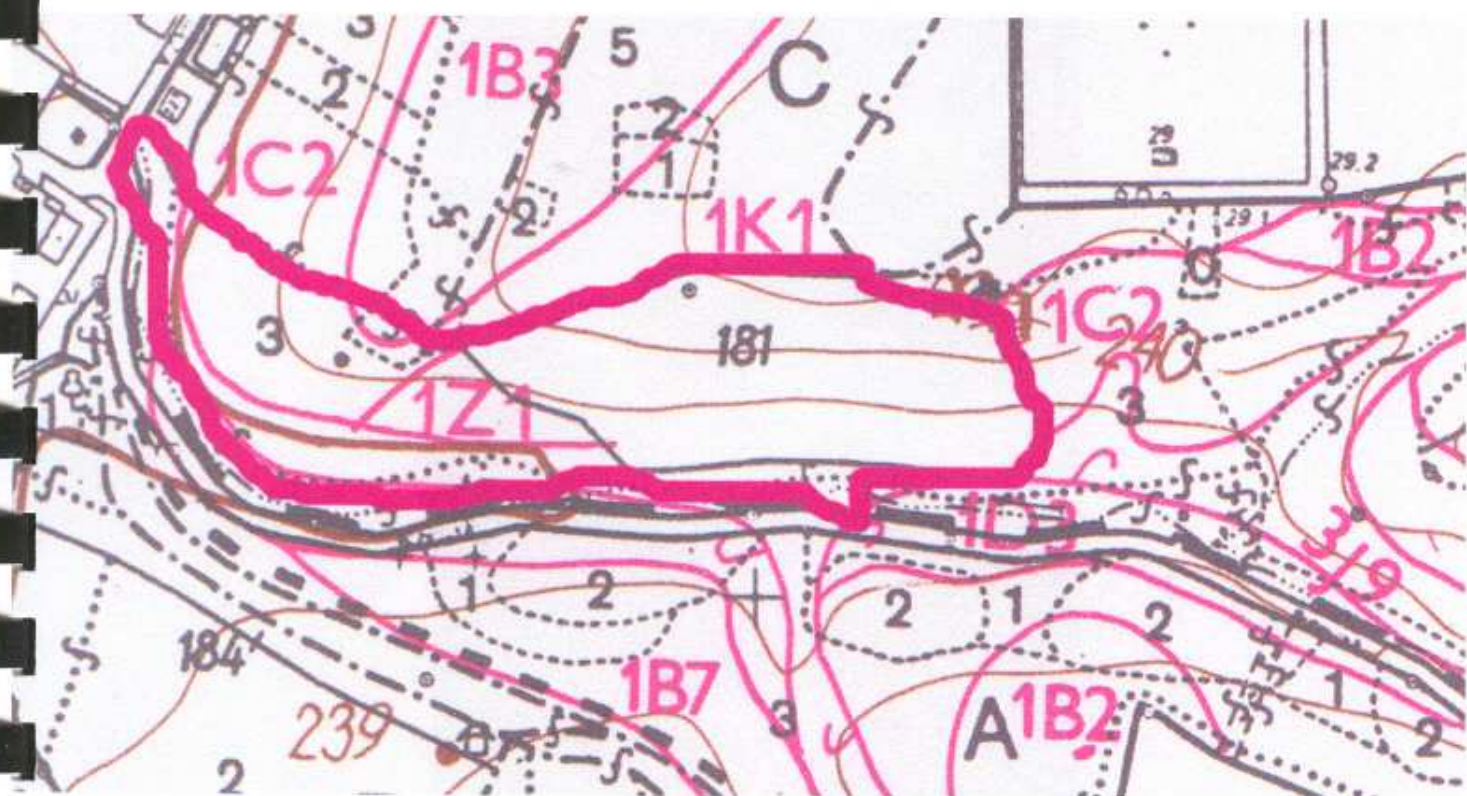

PP Bohnické údolí
Kl. Bohnice
Měřítko 1 : 5 000

**Příloha č. 2: Mapa zhodnocení současného stavu
ZCHÚ PP Bohnické údolí podle dílčích ploch**
— hranice chráněného území
— hranice dílčích ploch
| - číslo dílčí plochy

Příloha č. 3: Typologická mapa ZCHÚ PP Bohnické údolí

— hranice chráněného území

Fotodokumentace:

CHŮ je hustě zarostlé porosty dřevin

Zmlazující dřeviny po provedeném likvidačním zásahu

Magistrát

hlavního města Prahy
odbor životního prostředí

MHMPP015AW8R

podle rozdělovníku

Váš dopis/ze dne

Naše značka

MHMP/65933/VIII/1324/00/Pav

Vyřizuje/linka

Ing. Pavlík / 4427

Praha

31.10.2000

Věc: Oznámení o schválení plánu péče

Oznamujeme Vám, že odbor životního prostředí MHMP jako příslušný orgán ochrany přírody schválil ve smyslu ustanovení § 38 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, plán péče pro zvláště chráněné území - **přírodní památku Bohnické údolí**, které bylo vyhlášeno vyhláškou NVP č.4/1982 Sb. NVP z 27.5.1982. Plán péče je schválen na období deseti let.

Magistrát hl. m. Prahy
odbor životního prostředí
Marianského nám. 2
Praha 1

Ing. Kateřina Vaculová
vedoucí odboru

Přílohy: plán péče

CoAOPK ČR, středisko Praha, Řetězová 222/3, 110 00 Praha 1
AOPK ČR, Kališnická 4-6, 130 00 Praha 3
odd. VII.
spis

V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

Adresa:
Řásnovka 8
110 15 Praha 1

Telefon:
(*2448 1111
2448 + linka

Fax: 232 26 29
IČO: 064 581

Bankovní spojení:
První městská banka
Malé nám. 11, Praha 1